

Een duidelijke zaak: nazorg is niet alles

Sj. Span Rzn.

Wat is het jammer, dat overigens goedwillende mensen elkaar soms zo slecht verstaan en begrijpen. Deze verzuchting moest mij even van het hart toen ik het artikel van de FFF in 'Het Vogeljaar' jrg. 27(3): 149-150 las. Allemaal goedmenende mensen de Fryske Foriening foar Fjildbiology (FFF), de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten en de Friese Milieu Raad. Goedmenende mensen, ook ten aanzien van vogelbescherming.

Natuurlijk komt een vogelbeschermmer, die geen belang heeft bij de financiële uitkomsten van het agrarisch bedrijf gemakkelijker tot bepaalde uitspraken dan de betrokken agrariër zelf. Natuurlijk geldt omgekeerd hetzelfde. Het is belangrijk dit van elkaar te willen weten en het zou ons allen tot wat meer voorzichtigheid bij het doen van uitspraken moeten manen, opdat wij onderling niet de verhoudingen onnodig vertroebelen. Helaas, helaas...

Wat vind ik het jammer (ja alweer) dat aan de woorden van Peetsma zo'n wonderlijke uitleg wordt gegeven. Wat is namelijk het geval? Welnu, zogenaamde 'fûgelreservaten' bestaan in Friesland al jaren. Het zijn stukken veld in agrarisch gebruik waar geen eieren worden gezocht, dus zogenaamd 'verboden veld'.

Het standpunt van het hoofdbestuur van de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten is altijd geweest en is nog: wij bemoeien ons niet met het stichten van reservaten, want een broedreservaat dat aan de eisen voldoet, moet gedragen worden door de plaatselijke bevolking en de reactie van deze plaatselijke bevolking is, ook in een klein gebied als Friesland zéér ongelijk. Zo waren er zeer actieve afdelingen van de BFVW die enorm veel en goed werk verrichten, die er niet over peinsden een reservaat in te stellen en er waren 'lauwe' afdelingen die hun best deden een reservaat te stichten en in stand te houden.

Zou de BFVW in een overigens actieve 'wacht' nu koste wat kost een reservaat moeten instellen, terwijl het bij de plaatselijke bevolking niet leeft? Het hoofdbestuur denkt er niet aan en volgens mij terecht. Peetsma had dus volkomen gelijk. Zwijgt de Friese Vogelwacht? Neen, de Friese Vogelwacht zwijgt allerminst, maar staat wél met beide benen op de grond. Denkt de FFF dat de vogelwacht niet weet dat biotoop bepalend is? Maar de vogelwacht weet méér. De vogelwacht weet óók, dat niemand in staat is de klok terug te draaien waar het gaat om de moderne agrarische ontwikkelingen. De ligboxenstallen zullen niet worden afgebroken, maar breiden zich in aantal wél uit. Waterbeheersing, drainage, irrigatie zijn niet meer weg te denken, perceelsvergroting, vlak maken van land, inzaaien met een paar hoog productieve grassoorten, het gaat dóór!

Ruilverkavelingen zijn niet terug te draaien,

kunstmest en torensilo's beheersen steeds meer het landschap, kortom in een moordende concurrentieslag zal de Nederlandse boer met gebruikmaking van alle hem ten dienste staande middelen voortploegen en proberen staande te blijven. Het zou van weinig realiteit getuigen de ogen voor deze ontwikkeling te sluiten. Het behoeft geen nader betoog, dat juist onder deze omstandigheden, het veiligstellen van gedeelten van het oude cultuurlandschap en van land met anderszins bijzondere waarden, van het allergrootste belang is!

Het woord 'reservaat' krijgt in deze een andere en veel omvattender betekenis, dan bij de van oudsher bekende 'fûgelreservaten' in Friesland werd bedoeld. Ook de BFVW is zich dat wel bewust. Het is echter zeer de vraag of een eenzijdige en harde opstelling in deze tot de beste, uiteindelijke resultaten zal leiden. Boer en vogelbeschermmer dreigen steeds meer van elkaar te vervreemden en juist dáárom betreuren wij het in hoge mate, dat ook de verhoudingen tussen CRM en boeren steeds meer vertroebelen en ik kan mij helaas niet aan de indruk onttrekken dat het spel van CRM-zijde veelal zeer ontactisch gespeeld worden (Koudum, Wommels). En wat te zeggen van milieu-fanaten, veelal mensen uit het westen die zich hier tot wonen hebben gezet en de telefoon grijpen als een boer de mest over 't land brengt, een hoopje afvalhooi verbrand of 's winters de schapen in 't land laat lopen? Deze, overigens goedmenende mensen bewijzen vogel- en natuurbescherming wel zeer slechte diensten er uiteindelijk in resulterende, dat de bevolkingsgroepen die in deze een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid hebben, steeds vijandiger tegenover elkaar komen te staan. Wij betreuren dit uitermate!

Pleit het onder de gegeven omstandigheden niet voor de Friese vogelbescherming dat de verhoudingen met landbouworganisatie's

goed zijn? Van 'It Fryske Gea' kan zonder meer hetzelfde gezegd worden, terwijl beide organisatie's zich bijvoorbeeld toch duidelijk voor plan A (het ophogen van de bestaande zeedijk) hebben uitgesproken, een kwestie die juist in Friesland tot heftige beroeringen aanleiding heeft gegeven. Samenvattend zou ik dit willen zeggen:

- a) Gezien de gunstige ervaringen, over tal van jaren, is de BFWV voorstander van 'nazorg' in samenwerking met de boeren (anders heeft het uiteraard geen enkele zin).
- b) Biotoopbehoud is voor vogelbescherming van het grootste belang, maar wij zullen dit, gezien de huidige ontwikkelingen en de financiële consequenties, helaas slechts op betrekkelijk kleine schaal kunnen realiseren.
- c) Gezien het grote belang van samenwerking boer-vogelbeschermers zal bij het vaststellen van beheersgebieden dit in onderling overleg met belanghebbenden en plaatselijke deskundigen moeten gebeuren.
- d) Ook beheersnormen dienen bespreekbaar te zijn, terwijl schadeloosstelling van boeren die toevallig met deze materie geconfronteerd worden, duidelijk moet

• Namens het hoofdbestuur van de BFWV: S. Span Rzn., De Wier 6, 9056 PM Cornjum.

Merkwaardig gedrag Koolmezen

Wij hadden deze winter ondermeer zo'n recht-hoekig gazen pinda-korfje opgehangen, zonder deksel. De vorige winter kwamen ze hetzij pikken totdat ze een pinda te pakken hadden, of wel ze namen, zolang dat mogelijk was, de pinda eenvoudig van boven mee en gingen dan op een tak zitten om het werk voort te zetten. Dit jaar – en verschillende exemplaren deden dat, dat is vastgesteld (paartje?) – streken ze vaak boven op het korfje neer, mikten dan eerst een, twee, drie of soms wel vier pinda's overboord en vlogen dan met de laatste die ze klaarblijkelijk wel aanstond weg. Getracht is te ontdekken of het aan de soort pinda lag, door van verschillende adressen te kopen, doch dat maakte niets uit.

• A. C. Kost, Laurillardlaan 24, 2082 HG Santpoort.

Kleine Bonte Specht hakt eigen winterholte

Op 14 november 1978 zag ik in een bosje bij de Gulperberg een ♂ Kleine Bonte Specht in een boomstam hakken. Hij had kennelijk de bekende ronde ingang voor een hol al gemaakt en was naar binnentoe al zo ver gevorderd dat de kop bij het hakken al voor een deel in het holletje verdween. De voorstelling duurde 20 minuten. Omdat ik mij afvroeg of hij wel op zoek was naar voedsel ben ik op 20 november 1978 weer gaan kijken. Hij zat nu helemaal in het hol en kwam in 20 minuten ongeveer 10 keer met het kopje in de opening om dan, ongeveer 5 maal achtereen, een volle snavel

vaststaan.

Alleen door op deze manier te werken houden wij de deur voor de zo hoognodige en ook door de FFF gewenste samenwerking tussen boer en vogelbeschermers open. Er zijn in het verleden te veel fouten gemaakt die wantrouwen en fel reageren van boerenzijde onnodig in de hand hebben gewerkt.

Ik hoop dat de boeren en natuurbeschermers gezamenlijk beseffen, dat het behouden van zéér grote waarden voor de komende generaties een gezamenlijke inzet vragen. In dit licht gezien is alleen een open en eerlijke benadering, waarin van beide partijen gevraagd mag worden oog voor elkaars belangen te hebben, de enige weg. Ten slotte nog dit:

Peetsma is destijds medewerker van Radio Fryslân geweest als coördinator van de nazorg en dus niet om de veelomvattende problematiek van de weidevogelbescherming uiteen te zetten. Dat onder deze omstandigheden Peetsma een beroep deed om de nazorg uit te breiden is volgens ons alleen maar zinvol.

met houtschilfers met kracht, naar links of naar rechts, naar buiten te gooien. Toen ik wegging zat hij er nog in. Op 23 november 1978 was hij niet te zien. Ik heb toen wat geproduceerde houtschilfers meegenomen. Deze lagen volop rondom de boom, tot op enkele meters afstand. Is het bekend dat Kleine Bonte Spechten in dit jaargetijde een hol maken? Zou de vogel dan al plannen tot nestelen hebben of zou het de bedoeling zijn een verblijfplaats voor de nacht te maken?

• J. J. Schipper, Jekerschans 36, 6212 GJ Maastricht.

Sommige standvogels, die in holen broeden, maken wel winternesten, zoals Huismussen en Ringmussen. De Kleine Bonte Specht is ook een standvogel en een goede winterslaapplaats in een boom kan door het omhakken of omwaaien van de bewuste boom verloren gaan. Om zich in hun gebied te kunnen handhaven zou het mogelijk zijn dat ze noodzaak zijn soms dan een goede winterslaapplaats zelf te hakken. Litteratuur hierover is ons niet bekend.

Redactie.

Mezen die doppen van melkflessen openen

Op pagina 106 van nr. 4 (1979) schreven we over mezen die melkflessen openmaken. In 'Birds' (Vol. 7, no. 6: 32) wordt vermeld dat dit voor het eerst in 1921 te Swaytling bij Southampton werd vastgesteld. En in 1947 werden 400 gevallen bekend waarvan 246 door Pimpelmezen, 142 door Koolmezen, 11 door Zwarte Mezen en één geval door een Glanskop. De gewoonte is nu wijd verspreid over Engeland.